

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quibus modis paradysus accipiatur. De ligno vitæ. De ligno scientiæ boni
& mali. F

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

ibi aliter futura sunt, potius futura sunt sicut ibi *Eod. lib. ca.*
 sunt, ubi præcessit ille, qui non potest falli. Si ergo *18. ad prin.*
 factus est Adam non secundum inferiores causas,
 quia non erat in rerum causis seminalibus, ut ita
 fieret: sed secundum superiores, non contra natu-
 ram operantes: quia in rerum causis naturalibus
 erat, ut ita posset fieri.

*Quod homo extra paradysum creatus, in paradyso
 sit positus: & quare ita factum sit.*

E

Hominem autem ita formatum tulit Deus, ut *Genes. 1. d.*
 scriptura docet, & posuit in paradyso voluptatis, *Aug lib. de*
 que platurat à principio. His verbis aperte Mo- *Gen. ad li-*
 yses insinuat, quod homo extra paradysum creatus. *teram 8. ca.*
 postmodum in paradyso sit positus: Quod ideo fa- *in princ.*
 ctum dicitur, quia non erat in eo permansurus: vel
 ut non naturæ, sed gratiæ hoc assignaretur. Intelli-
 gitur autem paradysus localis, & corporalis, in quo
 homo locatus est. Tres n. generales de paradyso
 sententiæ sunt. Vna eorum, qui corporaliter intelli-
 gi volunt tantum. Alia eorum qui spiritualiter tan-
 tum: Tertia eorum qui utroque modo paradysum
 accipiunt. Tertiam mihi placere fateor, ut homo
 in corporali paradyso sit positus: qui ab illo prin-
 cipio plantatus accipi potest, quo terram omnem
 remotis aquis, herbas, & ligna producere iussit.
 Qui etiam præsentis Ecclesiæ vel futuræ typum tenet,
 ad literam tamè intelligendum est esse locum
 amoenissimum fructuosissimumque, magnum &
 magno fonte fecundum. Quod dicimus, A princi-
 pio: antiqua translatio dicit, Ad orientem. Vnde vobis
 lunt in orientali parte esse paradysum, longo in- *Qualis sit*
 teriacente spacio vel maris vel terræ, à regionibus *locus para-*
 quas incolunt homines secretum, & in alto situ, *dysi & ubi.*
 usque ad lunarem circulum pertingentem, unde
 nec aquæ diluuii illuc peruenerunt.

*De lignis paradysi, inter quæ erat lignum vitæ &
 lignum scientiæ boni & mali.*

F
IN

*Beda & Stra-
bus n. g. 1. 1.
ad illud Ge.
2. Lignum
vitæ. Ibi pau-
lo inferius
ad id Gen. 2.
Lignum sci-
entiæ.*

*Aug. lib. de
Gen. ad liti-
ram. 8. c. 6.
ad finem.*

*Aug. lib. 8. c.
15. de Genesi
ad literam
na princip.*

*Aug. eod. li.
8. cap. 13. ad
princip.*

In hoc autē paradyso erāt ligna diuersi generis: in
ter quæ vnum erat, q̄ vocatum est lignum vitæ:
alterum verò, lignum scientiæ boni & mali. Lignū
autē vitæ dictum est, sicut docet Beda & Strabus,
q̄a diuinitus accepit hanc vim: vt qui ex eius fru-
ctu cōederet, corpus eius stabili sanitate, & ppe-
tua soliditate firmaretur: nec vlla infirmitate,
vel etatis imbecillitate indeterius vel in occasum
laberetur. Lignum autē scientiæ boni & mali, non
à natura hoc nomen accepit, sed ab occasione rei
postea secutæ, arbor n. illa nō erat mala, sed sciē-
tiæ boni & mali ideo dicta est, q̄a post prohibitiō-
nē erat in illa transgressio futura: qua homo ex-
periendo disceret, quid esset inter obedientiæ bo-
num, & inobediētiæ malum. Non ergo de fructu
q̄ nasceretur inde, positum est illud nomen, sed de
re transgressiōnē secuta. Cognouit n. homo prius-
q̄ tangeret hoc lignum, bonum & malum: sed bo-
num p̄ prudentiā & experientiam, malū vero p̄
prudentiā tantum. Quod etiam p̄ experientiam
nouit vsurpato ligno vetito: q̄a per experientiam
mali didicit, quid sit inter bonum obedientiæ &
malum inobediētiæ. Si vero primi parentes obe-
diētes essent, nec contra p̄ceptum peccassēt, nō id
eō tamē minus diceretur lignum scientiæ boni &
mali, q̄a hoc ex eius tactu accideret si vsurpare-
tur. A ligno ergo p̄hibitus est q̄ malum non erat,
vt ipsa p̄cepti cōseruatio bonum illi esset, trās-
gressio malum. Nec melius consideratur, quantū
malum sit inobediētia q̄ hoc modo: cum scil. id-
eō reus factus esse homo intelligitur, q̄a prohi-
bitus rem tetigit, quam si non prohibitus tetigis-
set, nec peccasset, nec p̄nā sensisset. Si vero ve-
nenosam herbā p̄hibitus tetigerit, p̄na sequitur:
& si nemo p̄hibuisset, similiterq̄ sequeretur. Sin-
etiam p̄hibetur restangi, quæ non tangenti tan-
tum, sed p̄hibenti obest, sicut aliena pecunia; ideo
pro-

prohibitum est peccatum, quia prohibenti est dam-
nosum. Cum vero tangitur, quod nec tangenti obest,
si non prohibetur, nec cui libet si tangatur: & ideo
prohibetur, ut per bonum obediētiam, & malum inobedi-
entiam monstratur. Sicut primus homo à re bona prohibi-
tione penam incurrit: ut non ex re mala, sed ex inobedi-
entia pena esse monstratur, sicut ex obediētia palma.

DE FORMATIONE MULIERIS.

DISTINCT. XVIII.

A

IN eodem quoque paradyso mulierem formavit
Deus de substantia viri: sicut post plantatum pa-
radysum, hominemque in eo positum, & post uni-
uersa animalia ad eum ducta, suisque nominibus de-
signata, subnectit scriptura. Immo et Deus soporem
in Adam. Cumque obdormisset, tulit unam de co-
stis eius, & formavit eam in mulierem.

Genes. 2. d

*Quare virum prius & postea de viro mulierem
creavit, non simul virumque.*

B

Hic attendendum est quare non creavit simul vi-
rum, ac mulierem, sicut angelos: sed prius virum, de-
inde mulierem de viro. Ideo quod scilicet ut unum esset ge-
neris humani principium, quatenus in hoc & su-
perbia diaboli confunderetur, & hominis humili-
tas Dei similitudine sublimaretur. Diabolus quippe
aliud à Deo principium esse concupierat. Ideoque
ut eius superbia retunderetur, hoc homo in mu-
nere accepit, quod diabolus peruersè rapere voluit, sed
obtinere non potuit. Et per hoc imago Dei in homine
apparuit: quia sicut Deus omnibus rebus existit
principium creationis, ita homo omnibus homi-
nibus principium generationis. Ideo etiam ex uno
homine omnes esse voluit Deus, ut dum cognos-
cerent se ab uno esse omnes, se quasi unum amarent.

Aug. li. 12. de
ciu. Dei c. 26
& ult. in fi.
notom. 5.

*Quare de latere viri, non de alia corporis parte
formata sit.*

Aug. li. 9.

G de Genes. ad

Cum autem his de causis facta sit mulier de viro,
non de qualibet parte corporis viri, sed de latere eius

litar. c. 13.

forma-